

М. В. Маленко

студ. I курсу

*спеціальність «Фінанси, банківська справа, страхування
та фондовий ринок»*

Науковий керівник: к. е. н., доц. В. В. Бутенко

ФІНАНСИ УКРАЇНИ В УМОВАХ РЕФОРМ

Досліджувана тема є актуальною, оскільки дає змогу проаналізувати не тільки поточний стан фінансового сектору України, а і його розвиток протягом останніх 9 років. Незважаючи на всі перепони, з якими зіткнулася українська держава за часи своєї

незалежності, зокрема це: Помаранчева революція, революція Гідності, війна на сході України, пандемія, повномасштабне вторгнення, фінансовий сектор проявив свою стійкість та адаптивність і було продовжено його реформування.

У 2015 році було затверджено Комплексну програму розвитку фінансового сектору України до 2020 року. За цією програмою поточний фінансовий стан визначався наступним чином: «Внутрішні шоки, головним чином військовий конфлікт на Сході, негативно вплинули на розвиток економіки, знизивши довіру споживачів фінансових послуг до банківського сектору та розбалансувавши фінансові ринки. Скорочення економічної активності, торговельні дисбаланси спричинили девальвацію та прискорення інфляції» [1]. «2015–2017 роки для фінансового сектору стали роками випробовування на стійкість. Банківська система пройшла шлях очищення і докапіталізації. На порядку денному – адаптація до змін у сфері розкриття звітності, дотримання нових пруденційних вимог. Банки у 2017 році нормалізували свою діяльність і стали операційно прибутковими. Розпочалося відновлення банківського кредитування, насамперед у роздрібному сегменті» [1].

Дана програма була націлена на очищення, перезавантаження та створення умов для довгострокового сталого розвитку фінансового сектору [1]. Задля реалізації цих пунктів було визначено різноманітні заходи, зокрема удосконалення системи регулювання та нагляду за фінансовим сектором, забезпечення прозорості діяльності та звітності учасників фінансового сектору тощо [1].

І хоча Комплексну програму 2020 було виконано на 64%, тим не менш, ключові результати, досягнуті нею, мають вагомий внесок у реформування фінансового сектору України. Було запроваджено BankID НБУ, забезпечено виведення з ринку 96 банків, створено умови надання небанківських фінансових послуг онлайн тощо [2].

Після завершення реалізації Комплексної програми 2020, було запроваджено Стратегію розвитку фінансового сектору України до 2025 року. Вона мала б створити умови для сталого зростання фінансового сектору України, його конкурентоспроможності

в умовах інтеграції у світовий фінансовий простір [3]. Але у зв'язку з впровадженням нової Стратегії розвитку фінансового сектору України, яка орієнтована на відновлення країни внаслідок повномасштабного вторгнення, втратила свою чинність. Її було реалізовано на 47 % [4].

За два роки плідної праці регуляторів фінансового сектору було досягнуто наступне: прийнято Закон України «Про фінансові послуги та фінансові компанії»; впроваджено низку вимог щодо забезпечення прозорості інформації та реклами фінансових послуг; опрацьовано цільові бізнес-моделі, створено проєкт концепції е-гривні; прийнято Закон України «Про фінансовий лізинг»; підвищено рівень корпоративного управління та посилено фінансову незалежність НБУ тощо [4].

Загалом у відсотковому співвідношенні стратегічні цілі та напрями було виконано більш ніж на 50 %.

Нову Стратегію було запроваджено у серпні 2023 року. Вона акцентує увагу на проблемах, викликаних повномасштабним вторгненням. Стратегія включає п'ять цілей: макроекономічна стабільність, фінансова стабільність, фінансова система працює на відновлення країни, сучасні фінансові послуги, інституційна спроможність регуляторів та ФГВФО. Кожна ціль має стратегічні ініціативи та заходи, спрямовані на її досягнення [5].

Наразі немає звіту про виконання даної Стратегії, тому неможливо повністю оцінити результати її реалізації, але відповідальні за її виконання продовжують працювати та реформувати фінансовий сектор України. Так, НБУ нещодавно знизив облікову ставку з 15 % до 14,5 %, яка все одно залишається більшою за рівень інфляції. Проте, як пояснює Володимир Лепушинський, директор Департаменту монетарної політики та економічного аналізу НБУ, відносно висока облікова ставка дозволяє контролювати попит на іноземну валюту й економити міжнародні резерви [6].

Таким чином, реформування фінансового сектору України є актуальним питанням сьогодення. Перед фінансовими регуляторами і відповідальними за виконання стратегій особами постають складні випробування.

Список використаної літератури

1. Оновлена Комплексна програма розвитку фінансового сектору України до 2020 року, 2018 рік. *Національний банк України*. URL: <https://bank.gov.ua/ua/files/zxqxegFMKSQoTGD> (дата звернення: 31.03.2024).
2. Звіт про виконання Комплексної програми розвитку фінансового сектору України до 2020 року. *Національний банк України*. URL: <https://bank.gov.ua/ua/files/htayImoDwQATnFL> (дата звернення: 31.03.2024).
3. Стратегія розвитку фінансового сектору України до 2025 року. *Національний банк України*. URL: <https://bank.gov.ua/ua/files/vCtfACbXokFnRhx> (дата звернення: 31.03.2024).
4. Звіт з реалізації Стратегії розвитку фінансового сектору України до 2025 року за 2022 рік. *Національний банк України*. URL: <https://bank.gov.ua/ua/files/pkSSPGwThiiofpg> (дата звернення: 31.03.2024).
5. Національний банк України. Стратегія розвитку фінансового сектору України. Офіційне Інтернет-представництво Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/strategiya-rozvitku-finansovogo-sektoru-ukrayini> (дата звернення: 31.03.2024).
6. Нацбанк низив облікову ставку: який новий показник. *Новини України – останні новини України сьогодні – УНІАН*. URL: <https://www.unian.ua/economics/finance/oblikova-stavka-nbu-zniziv-pokaznik-cherez-spovilnennya-inflyaciji-ta-stiyku-situaciyu-na-valyutnomu-rinku-12573054.html> (дата звернення: 31.03.2024).